

orka

7

Hitapumpnan skal nú eisini brúkast til fiskaaling

Tvær vinnur, sum enn eru rættiliga nýggjar í Føroyum eru við at finna saman. Tað eru fiskaaling og framleiðsla av hitapumpum.

Nú fiskaalingin er við at koma undan er neyðugt við heitum vatni til framleiðsluna á kleki- og startfóðingsstøðunum. Hjá P/f Fiskaaling við Áir eru teir so mikið hepnir at hava eina heita keldu, men tað er tó ógvuliga avmarkað við slíkum keldum krang landið annars. Spur-

ningurin er tí, hvussu vit á besta og biligasta hátt skaffa heitt vatn til fyrsta liðið í fiskaalingini.

Her kann so hitapumpnan verða ein loysn. Hergeir Petersen, verkfrøðingur og faðir at hitapumpuanleggjnum í Vakstrarhúsinum í Sandavági, sigur, at tað í løtuni verða gjørdar ymsar útrokningar í sambandi við at seta hitapumpu til at hita vatnið í teimum kørunum, har sil og laksur verða klækt og start-

fóðrað.

Sjálvur heldur Hergeir Petersen, at hitapumpnan kann vera ein loysn. — Vit sleppa tá undan teirri dýru oljuni. Norðmenn brúka el-riknar hitapumpur til sama endamá, men har er streymurin eisini munandi biligari enn hjá okkum. Eg haldi, at ein vatnturbinurikin hitapumpa fer at vera besta loysnin uppá longri sikt sigur Hergeir Petersen. Íløgna verður kanska eitt sindur størri, men tá

anleggið koyrir, so fáa vit ókeypis orku.

Tað eru annars komnir fleiri fyrispurningar um hitapumpur. Eitt nú frá skúlum, itróttarhallum og svimjihallum. Fuglafjarðar skúli er áhugaður fyri eini hitapumpu, sama er galdandi fyri itróttarhøllina, sum verður bygd í Kambsdali, og tað hevur eisini verið onkur fyrispurningur aðrastaðni frá eitt nú til nýggja skúlan í Porkeri og til svimjihøll í Klaksvík.

Vit spurdu Hergeir Petersen, um vit føroyingar eiga at streingja meira á at útyggja okkara orkuskipan við hitapumpum. Til hetta sigur hann, at tað er ikki rætt at fara ov harðliga fram, men heldur royna at fylgja teimum royndunum, sum eru í gongd.

— Men Hergeir Petersen, átti tað ikki at verið gjørt eitt størri kanningararbeiði frá almennari síðu júst viðvíkjandi hitapumpuni?

— Tað haldi eg avgjørt. Tað var ikki av leið, at tað varð settur ein sjálvstøðugur arbeidsbolkur til at arbeiða við teimum møguleikum, sum hitapumpnan gevur okkum í Føroyum. — Var streymprisurin lægri, so hevði møguliga eisini loyst seg at tengt hitapumpuna saman við upphiting av sethúsum, endar Hergeir Petersen.

Hitapumpuanleggið í vakstrarhúsinum í Sandavági skal nú eisini framleiða streym

Ætlanin er at útyggja hitapumpuanleggið, sum er sett upp í vakstrarhúsinum í Sandavági, soleiðis at tað umframt at hita vatnið upp eisini framleiðir streym burtur úr tí orku, sum annars fer til spillis.

Tað eru teir báðir, Hergeir Petersen, ið hevur sett anleggið upp og síðani eigarin av vakstrarhúsinum, Kári á Lofti, sum hava tosað um henda nýggja møguleikan.

Tað var annars í desember í fjør, at vatnriksa hitapumpuanleggið varð tikið í brúk. Hetta varð gjørt sum ein roynd at spara olju. Mannagongdin við anleggjunum er í stuttum tann, at vatnið úr Fossá rennur gjøgnum eina vatnleiðing oman til vakstrarhúsið, vatnið

dregur eina turbinu, sum síðani dregur ein hitapumpukompressara. Á henda hátt verður sentralhitavatnið í vakstrarhúsinum upphitað.

Anleggið er so mikið stórt, at tað framleiðir meira av orku, enn tørvur er á. Fyri at útnýtta alla orkuna verður so møguliga talan um at seta upp ein 25 kW generator og við honum framleiða streym. Møguligt skuldi verið fyri at framleitt streym til eitt virði uppá einar 50.000 kr. árliga.

Hergeir Petersen sigur, at streymurin kann so setast í samband við eitt hitalíkan ella koyrast inn á elnetið hjá SEV. Sjálvur heldur hann netloynsina vera ta bestu, tí tá selur vakstrarhúsið streymin víðari. Væntandi kann an-

leggið framleiða einar 100.000 kWh um árið.

Hvat viðvíkur íløguni, sum kemur aftrat, er ikki talan um stórar upphæddir. Ein generatorur skuldi ligið um einar 30.000 kr. Og við samansetingini: at framleiða hitaorku og streym skuldi rentabiliteturin hjá anleggjunum verið munandi betri, enn um talan bert var um at hita vatnið í vakstrarhúsinum.

Kári á Lofti heldur fyri, at skal ætlanin gerast til veruleika, so mugu teir fyrst fáa loyvi at brúka vatnið í ánni til endamálið umframt at SEV má loyva teimum at seta ein generator upp og at keypa streymin. Hetta skal so kannast. Annars dámar honum hesa ætlanina væl. Í dag brúkar vakstrarhúsið streym fyri einar

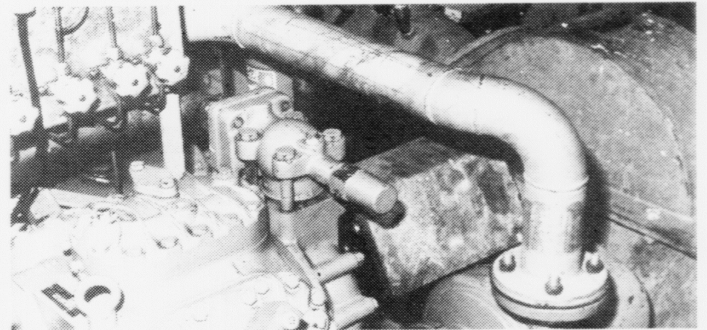
15.000 til 20.000 kr. árliga. Tá anleggið kann framleiða streym fyri kanska 50.000 kr., so verður myndin skjótt ein onnur.

Uppá fyrispurning um vakstrarhúsið hevur spart nógva olju, nú meðan hitapumpuanleggið hevur koyrt, sigur Kári á Lofti, at hann ikki enn hevur

nøkur neyv tøl, men heldur fyri, at sparing er tað í øllum fornum talan um. Nú hevur hann bilagt ein oljumátara, sum skal siga honum heilt nágreiniliga, hvussu nógv olja verður brúkt. Á henda hátt ber til at samanbera og rokna sparingina út. Vit hava annars fyrr nevnt í blaðnum, at rokn-

að verður við at spara einar 70.000 litrar av olju um árið til eitt virði uppá kanska 100.000 kr.

Higartil hevur íløgna anleggið verið millum 330.000 og 350.000 kr. Sjálvur heldur Kári á Lofti, at hetta hevur verið ein skilagóð íløga.

Vatnriksa hitapumpuanleggið í vakstrarhúsinum í Sandavági framleiðir í dag hitaorku til upphiting av vatninum í vakstrarhúsinum. Nú skal hetta anleggið útyggjast til eisini at framleiða streym, sum ætlast koyrdur inn á elnetið hjá SEV

